

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه و

تقریر و بیان تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۱۲ / رجب المرجب / ۱۴۴۴ هـ ق مطابق ۱۴ / دلو / ۱۴۰۱ هـ ش

فضیلت، عظمت و احترام گذاشتن به قرآن کریم

الحمد لله ولي المتقين منزل الفرقان الحميد، أحمده سبحانه القائل في محكم التنزيل {إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ} وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ما من جبار إلا قصمه وما من عدو للدين إلا هزمه وخذله، وأشهد أن نبينا وحبينا محمداً عبد الله ورسوله صلى الله عليه وعلى آله وصحبه ومن سار على نهجه إلى يوم الدين وسلم تسليماً كثيراً، أما بعد:

آن کتاب زنده قرآن حکیم حکمت او لایزال است و قدیم

نسخه اسرار تکوین حیات بی ثبات از قوتش گیرد ثبات

حرف او را ریب نی تبدیل نی آیه اش شرمنده تأویل نی

نوع انسان را پیام آخرین حامل او رحمت للعالمین علامه اقبال لاهوری

قرآن کریم کتاب عظیم و مقدسی است، آنکه الله تعالی بالای آخرین پیامبر خود امام المرسلین سیدالاولین والآخرین محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم نازل کرده است. از برای اهمیت و عظمت قرآن این هم کافی است که این کتاب کلام فصیح و بلیغ خالق کائنات است که از هر نوع عیب و نقصان پاک است تا به روز قیامت از برای انسانهای موجود و آینده هدایت و قانون جامع است که تا فعلاً کسی به آن مقابله نکرده و نه تا روز قیامت مقابله کرده میتواند.

انسان از بیان کردن عظمت قرآن عاجز است مگر آن عظمت و بزرگی که آیات صریح قرآن بر آن دلالت میکنند که برخی از آنها قرار ذیل است:

۱- قرآن کریم کتاب الله جل جلاله از برای هدایت تمام انسانها نازل شده است. و کتابهای گذشته قبل از قرآن کریم برای یک قوم خاص، زمانه خاص فرستاده میشد مگر قرآن کریم به تمام جهان بشریت از آغاز وحی تا روز قیامت فرستاده شده است. الله تعالی میفرماید: {تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا} {الفرقان: (۱)}

ترجمه:-- بسیار با برکت و والا مقام هست آنکه فرقان (قرآن) را بر بنده ای خود نازل کرد تا برای جهانیان بیم دهنده باشد.

۲- قرآن کریم بزرگترین کتاب معجز الله تعالی برای انسانها و جنیبات، به طور اخطار فرمود: که به اندازه یک سوره ای از سورت های قرآن کریم و یا مثل قرآن کریم کتابی بیاورید، اما فصحاء و بلغاء مردم مکه از آوردن مثل آن عاجز شدند و تاروز قیامت اعجاز آن جاریست. طوریکه الله تعالی میفرماید: {قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا} الاسراء: (۸۸)

ترجمه:-- بگو اگر انس و جن همه جمع شوند تا مانند قرآن را بیاورند هر گز نخواهند توانست که مانند آن را بیاورند اگر چه بعضی ایشان برای بعضی دیگر مدد گار باشند.

در یک آیت دیگری آمده است: {أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَلَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ} یونس: (۳۸)

ترجمه:-- بلکه آنان (مشرکان) میگویند این قرآن را محمد خودش ساخته است بگو شما هم یک سوره ای مانند آن بیاورید و هرکس را میتوانید جز الله بخواهید تا شمارا یاری دهد اگر راست میگوئید.

۳- اگر قرآن کریم بالای کوه نازل میشد کوه از ترس الله تعالی پاره پاره میشد: {لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ} الحشر: (۲۱)

ترجمه:-- اگرما این قرآن را بر کوه ها نازل میکردیم البته آن کوه هارا از ترس، فروتن و شکافته می دیدی.

۴- قرآن کریم مردم را به راه مستقیم فرا میخواند: {إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا . وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا} الاسراء: (۹-۱۰)

ترجمه:-- یقیناً این قرآن مردم را به سوی راهی هدایت میکند که مستقیم ترین راه ها هست و به مومنانی که عمل شایسته انجام میدهد مژده میدهند که برای آنان پاداش بزرگی است؛ و به مومنان بشارت میدهد که کسانی به آخرت ایمان نمی آورند برای شان عقوبت درد ناکى را آماده کرده ایم .

۵- قرآن کریم روح و روشنائی است. { وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ} الشورى: (۵۲)

ترجمه:-- همان گونه که به پیغمبران پیش از تو وحی کردیم قرآن را به فرمان خود به سوی تو وحی فرستادیم تو نمی دانستی که کتاب چیست و نمی دانستی که ایمان چیست ولیکن ما وحی را روشنی قرار دادیم که به وسیله آن هر کس از بندگان خویش را که میخواهیم هدایت میکنیم، یقیناً تو آنها را به سوی راه راست رهنمائی میکنی.

۶- قرآن کریم شفاء، پند و رحمت است. {يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ} یونس: (۵۷)

ترجمه:-- ای مردمان از سوی پروردگارتان برای شما پندی آمده و درمان آنچه در سینه ها هست و هدایت و رحمت برای مومنان .

قرآن کریم از برای تمام امراض ظاهری، باطنی، روحی و روانی شفاء است؛ در یک حدیث شریف آمده است: (عَنْ خَارِجَةَ بِنِ الصَّلْتِ النَّيْمِيَّ عَنْ عَمِّهِ قَالَ أَقْبَلْنَا مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- فَأَتَيْنَا عَلَى حَيٍّ مِنَ الْعَرَبِ فَقَالُوا إِنَّا أَنْبِئْنَا أَنَّكُمْ جِئْتُمْ مِنْ عِنْدِ هَذَا الرَّجُلِ بِخَيْرٍ فَهَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ دَوَاءٍ أَوْ رُقِيَّةٍ فَإِنَّ عِنْدَنَا مَعْتُوها فِي الْفُيُودِ قَالَ فَقُلْنَا نَعَمْ . قَالَ فَجَاءُوا بِمَعْتُوهِ فِي

الْفَيْوُدِ - قَالَ - فَقَرَأْتُ عَلَيْهِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ غُدُوَّةً وَعَ شَيْئَةً كَلَّمَا حَتَمْتُهَا أَجْمَعُ بُرَاقِي ثُمَّ أَتَقُلُّ فَكَأَنَّمَا نُشِطَ مِنْ عِقَالٍ قَالَ فَأَعْطَوْنِي جُعْلًا فَقُلْتُ لَا حَتَّى أَسْأَلَ رَسُولَ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- فَقَالَ: كُلَّ فَلَعَمْرِي مَنْ أَكَلَ بِرُقِيَّةً بَاطِلًا لَقَدْ أَكَلَتْ بِرُقِيَّةً حَقًّا. سنن أبي داود

ترجمه:- حضرت خارجه بن الصلت از کاکای خود روایتی را نقل میکند ما از نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم بازگشت میکردیم به یک قبیله از عرب گذرماشد، آنها به ما گفتند: به ما خبر داده شده است یعنی به ما معلوم شده است که شما از نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم خیری آوردید؛ آیا در نزد شما کدام دواء یا دمی است؟ چرا که در نزد ما یک دیوانه ای است که به زنجیر او را بسته کرده ایم (اگر علاج آن شود بسیار خوب است) ما به او گفتیم: بلی! (به نزد ما علاج این است) آنها این دیوانه را به نزد ما آوردند در حالیکه به زنجیرها بسته بود، کاکای حضرت خارجه ابن الصلت میگوید که من (۳) روز صبح و شام سوره فاتحه را بالای او میخواندم (یعنی به سوره فاتحه او را دم میکردم) وقتیکه سوره فاتحه را ختم میکردم و آب دهن خود را به این دیوانه پوف میکردم، به این دم کردن این دیوانه طوری جور و صحتمند شد گویا که این را از جنیبات خلاص کرده باشم (یعنی مکمل صحت مند شد). باز آن مردم برای من در مقابل این (أجرت و شکرانه) دادند، من برای او گفتم: من تا وقتی این مال را نمیگیرم تا که از رسول الله صلی الله علیه وسلم در این باره پرسان کنم. وقتیکه من از رسول الله صلی الله علیه وسلم در این باره پرسیدم، رسول الله صلی الله علیه وسلم در جواب سوال من فرمودند: (كُلَّ فَلَعَمْرِي مَنْ أَكَلَ بِرُقِيَّةً بَاطِلًا لَقَدْ أَكَلَتْ بِرُقِيَّةً حَقًّا) این را بخور قسم به الله تعالی بسیار بد آن است که کسی به دم باطل و ناروا فائده به دست آورد و او را بخورد و تو به دم حق دم کرده ای و به برکت آن دم تو خوراک کردی (و این جائز است و خوردن آنها صحیح است).

امام رازی رحمه الله در تفسیر کبیر خود یک واقعه نقل کرده است، قیصر روم به حضرت عمر رضی الله عنه یک مکتوب روان کرده و در آن نوشته بود: (إِنَّ بِي صَدَاعًا لَا يَسْكُنُ فَابِعْثْ لِي دَوَاءً) به سر من دردی است که همیشه درد میکند و به هیچ دواى علاج آن نشد، شما به من کدام دواى روان کنید، حضرت عمر رضی الله تعالی عنه یک کلاه را برای او روان کرد (وبه او گفت این کلاه را به سر کن) قیصر وقتیکه کلاه را به سر خود گذاشت درد سر او ختم شد ولی وقتیکه کلاه را از سر خود دور میکرد درد سر او دوباره پیدا میشد، قیصر- بسیار حیران شد (که در این کلاه چه کمالی هست؟ که به سر نهادن آن درد سر ختم میشود، وقتیکه کلاه را باز کرد و دید و در آن کاغذی را پیدا کرد که در آن بسم الله الرحمن الرحيم نوشته شده بود.

۷- قرآن کریم مصئون از باطل است. {وَأِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ. لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ فصلت: (۴۲)}

ترجمه:- در حالیکه این کتاب ارزشمند و بی نظیر است؛ هیچ گونه باطلی از هیچ جهتی متوجه آن نمی گردد چرا که آن از نزد الله دانا و ستوده شده فرورستاده شده است.

۸- قرآن کریم از تحریف و تبدیل محفوظ است. قرآن کریم از زمان نزول تا امروز از هر نوع تحریف محفوظ است. کتابهای دیگری که از جانب الله تعالی نازل شده بود این خصوصیت و عظمت را نداشتند و حفاظت کتابهای گذشته به دوش احبار

گذاشته شده بود، که از طرف مردم در آنها تحریفاتی بمیان آمد. الله تعالی میفرماید: {إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ} الحجر: (۹)

ترجمه:-- یقیناً ما ئیم که قرآن را نازل کرده ایم و ما ئیم که آن را حفاظت میکنیم.

حفاظت تورات احبار یعنی به علمای یهود سپرده شده بود و آنان این مسئولیت را انجام ندادند لذا تورات چنان دستخوش تحریف و تغییر و تبدیل قرار گرفت که اکنون کسی نمیتواند بگوید که این همان توراتی است که بر موسی علیه الصلاة والسلام نازل شده است.

عن عكرمة، أن النبي صلى الله عليه وسلم قرأ على الوليد بن المغيرة إنَّ اللهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ. فقال له: يا ابن أخي أعد عليّ، فأعاد عليه، فقال: «والله يا ابن أخي إن له لحلاوة، وإن عليه لطلاوة، وإن أعلاه لمثمر، وإن أسفله لمغدق، وما هذا بقول البشر». تفسير السمرقندي

ترجمه:-- از عكرمه رضی الله عنه روایت است که یک روزی رسول الله صلی الله علیه وسلم به ولید ابن مغیره این آیات را تلاوت کرد: {إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ} ولید ابن مغیره گفت: ای برادر زاده باز برایم بخوان پیامبر علیه السلام باز آیات را تکرار کرد باز ولید ابن مغیره گفت: ای برادر زاده قسم به الله که در این کلام خیلی شیرینی است و در این خیلی خوبی و رونق موجود است، در بلندی خود مثمر است و در پائینی خود خیلی عمیق است و کلام بشر نیست.

۹- قرآن کریم کتاب واضح و آشکار است که مردم را از تاریکی های جهل به سوی روشنائی بیرون میکند. {قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ. يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ} المائدة: (۱۵-۱۶)

ترجمه:-- واقعاً از جانب الله به شما نور و کتاب روشننگری آمد. الله بوسیله پیغمبر کسانی را که طالب رضای الله باشند به سوی راه سلامت رهنمائی میکند و آنها را به اراده خود از تاریکی ها بسوی روشنی بیرون می آورد و آنها را بسوی راه راست رهنمائی میکند.

۱۰- آیات قرآن کریم محکم است: {الر . كِتَابٌ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ} هود: (۱)

ترجمه:-- این کتاب عظیمی است که آیاتش استوار کرده شده سپس از سوی حکیم آگاه شرح و تفصیل داده شده است.

۱۱- قرآن کریم کتاب مقدس است که در لوح محفوظ ثبت شده است: {بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ . فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ} البروج: (۲۱-۲۲)

ترجمه:-- بلکه این قرآن بسیار عالی قدر و گرامی است؛ در لوح محفوظ ثبت است.

۱۲- قرآن کریم در بین حق و باطل فیصله کننده کتاب است. {إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ . وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ} الطارق: (۱۴)

ترجمه:-- قطعاً این قرآن سخن فیصله دهنده است و سخن یاوه و شوخی نیست.

۱۳-قرآن کریم را بردیگر کلام ها فضیلت حاصل است . حدیث قدسی است که نبی علیه السلام فرموده که الله جل جلاله میفرماید: (فَضْلُ كَلَامِ اللَّهِ عَلَى كَلَامِ خَلْقِهِ، كَفَضْلِ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ) سنن الترمذی، سنن الدارمی ترجمه :- فضیلت کلام الله تعالی بالای کلام مخلوق مانند فضیلت الله بر مخلوقات است.

۱۴- به اثر تعظیم بسم الله سعادت هر دو جهان حاصل میشود.

امام رازی رحمه الله در تفسیر کبیر واقعه بشر- الحاقی را نقل کرده: که او روان بود در راه یک کاغذ را یافت که در آن بسم الله الرحمن الرحیم نوشته شده بود، کاغذ را بلند کرد و آنرا پاک کرده و به مشک اورا معطر کرد باز آن را خورد و شب در خواب دید، که در خواب او به یک گوینده میگوید: (يَا بَشْرُ طَيِّبَتِ إِسْمًا فَتَحْنُ نُطَيِّبُ إِسْمَكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. ای بشر! تو نام ما را تعظیم کردی ما نام تورا در دنیا و آخرت بلند میکنیم و تورا (عزت میدهیم).

حضرت علی رضی الله عنه یک شخص را دید که (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) را نوشته کرده و برای او گفت: این را خوب پاک و خوشخط نوشته کن، چرا که یک شخصی این را خوش خط نوشته کرد والله تعالی اورا بخشید.

واقعه شاه عبدالعزیز رحمه الله و عیسوی:

یک وقتی در هندوستان متحده در چوک شهر دهلی یک عیسوی آمد و اعلان کرد: ای مسلمانان! شما میگوئید قرآن ما برحق است، بیائید من امروز برای مقابله با شما انجیل خود را آورده ام، شما هم قرآن تان را بیاورید ، هر دو کتاب هارا در آتش بیندازیم، کتاب کسی را که آتش نسوختاند او برحق است و از کسی را که سوختاند او بناحق است. عیسوی در چوک ایستاده است و بار بار اعلام میکند و مسلمانان حیران ایستاده اند، یک کسی از مسلمانان به سرعت نزد عالم مسلمانها شاه عبد العزیز رحمه الله رفت که او در کتاب خانه خود مطالعه میکرد، این شخص به او گفت : مسلمانان در یک امتحان بزرگ قرار گرفته اند، شاه صاحب از او پرسید! که چه گپ است ، این شخص به او گفت: که در چوک دهلی یک عیسوی ایستاده است و بار بار به مسلمانان اعلام میکند که ای مسلمانان! شما میگوئید که قرآن ما بحق است، پس شما قرآن تان را بیاورید ما هم انجیل خود را آورده ام هر دو کتاب هارا در آتش بیندازیم هر کدام کتاب که نسوخت آن برحق است، شاه صاحب به او گفت: وارخطا مشو، این آنقدر سخن بزرگ نیست شاه صاحب روان شد و قتیکه در چوک دهلی رسید عیسوی ایستاده است، از وی پرسان کرد ، ای عیسوی! چه گپ است؟ او به وی گفت: من به مقابله آمده ام شما کتاب خود را قرآن مجید را بیاورید و من هم کتاب خود انجیل را آورده ام، هر دو کتاب هارا در این آتش بیندازیم اگر کتاب شما سوخت شما به ناهق است، کتاب ما سوخت ما به ناهق استیم، شاه صاحب به فریب این آگاه شد به او گفت: این آنقدر سخن بزرگ نیست، کتاب را انداختن بی ادبی است، تو کتاب خود را به سینه خود بگیر و من کتاب خود را به سینه خود میگیرم و هر دو در آتش داخل میشویم اگر سوختی تو به ناهق استی و اگر من سوختم من به ناهق استم ، عیسوی و قتیکه این سخن را شنید گفت: اینطور مقابله من کرده نمی توانم و این را گفت از چوک به سرعت روان شد، مردم اورا گرفتند و به او گفتند: حالا خواه مخواه مقابله میکنی، عیسوی به آنها گفت من معذرت میخواهم ، من به کتاب خود دوائی را چرب کرده ام که اورا آتش نمی سوزاند و در جسم خود آنرا چرب نکرده ام، لذا من این مقابله را کرده نمی توانم، اینرا گفت و از چوک به سرعت فرار کرد.

این یک سخن واضح است که عظمت کلام از متکلم معلوم میشود، متکلم در کدام درجه که قرار داشته باشد کلام او هم به همان درجه قرار میگیرد (قدر الشهادة بقدر الشهود) اگر شاهدان را ستگو باشند شهادت هم را ستگو باشند و اگر شاهدان ضعیف باشند شهادت آنها هم ضعیف میباشند.

قرآن کریم صد نام دارد که به عظمت این کتاب دلالت میکند. امام فیروز آبادی میگوید: نامهای از برای یک شی دلالت به شرف و کمال او میکند. [بصائر ذوی التمییز]

فضیلت و عظمت قرآن کریم از دیدگاه احادیث:

فضیلت و عظمت قرآن کریم در این حدیث ذکر شده است.

۱- قرآن کریم اینطور کتاب بزرگی است که دیدن و شنیدن آن هم عبادت است: وبه دیگران شنوایان و یاد کردن آن عبادت شمرده شده و آموختن آن به دیگران عبادت است، تلاوت و حفظ کردن آن عبادت است، خود را آگاه ساختن به قرآن و عمل کردن به قرآن عبادت است.

عَبْدَ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا؛ لَا أَقُولُ: الْم حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَا م حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

در یک حدیث شریف آمده است: از عبد الله ابن مسعود روایت است که رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمودند: کسیکه حرفی از قرآن را بخواند برای او یک نیکی است، و یک نیکی ده برابر است، من نمی گویم که الم یک حرف است بلکه الف یک حرف است، لام دیگر حرف است و میم دیگر حرف.

در حدیث شریف آمده است: (أفضل عبادة أمتي قراءة القرآن). مسند الشهاب

ترجمه: بهترین عبادت امت من تلاوت قرآن است .

۲- قرآن کریم یک قانون جامع از برای تمام ابعاد زندگی است: و تقاضای این قانون این است که احکام آن در هر بخشی از زندگی عملی شود. از حضرت علی کرم الله وجهه روایت است: (عَنْ عَلِيٍّ أَنَّهُ قَالَ: أَمَا إِنِّي قَدْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: أَلَا إِنَّهَا سَتَكُونُ فِتْنَةً. فَقُلْتُ: مَا الْمَخْرُجُ مِنْهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: كِتَابُ اللَّهِ فِيهِ نَبَأُ مَا قَبْلَكُمْ وَخَبْرُ مَا بَعْدَكُمْ، وَحُكْمُ مَا بَيْنَكُمْ، وَهُوَ الْفُضْلُ لَيْسَ بِالْهَزْلِ، مَنْ تَرَكَهُ مِنْ جَبَّارٍ فَصَمَهُ اللَّهُ، وَمَنْ ابْتَغَى الْهُدَى فِي غَيْرِهِ أَضَلَّهُ اللَّهُ، وَهُوَ حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ، وَهُوَ الذِّكْرُ الْحَكِيمُ، وَهُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ، هُوَ الَّذِي لَا تَزِيغُ بِهِ الْأَهْوَاءُ، وَلَا تَلْتَبِسُ بِهِ الْأَلْسِنَةُ، وَلَا يَشْبَعُ مِنْهُ الْعُلَمَاءُ، وَلَا يَخْلُقُ عَلَى كَثْرَةِ الرَّدِّ، وَلَا تَنْقُضِي عَجَائِبُهُ، هُوَ الَّذِي لَمْ تَنْتَهُ الْجِنُّ إِذْ سَمِعْتَهُ حَتَّى قَالُوا: {إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ} [الجن: ۲] مَنْ قَالَ بِهِ صَدَقَ، وَمَنْ عَمِلَ بِهِ أَجَرَ، وَمَنْ حَكَمَ بِهِ عَدَلَ، وَمَنْ دَعَا إِلَيْهِ هَدَى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ) سنن الترمذی، سنن الدارمی

ترجمه: - از حضرت علی رضی الله عنه روایت است، من از رسول الله صلی الله علیه و سلم شنیدم که میگفت خبردار. شأن این است عنقریب است که فتنه ها ظهور کند من گفتم که راه بیرون رفت از آنها چی است یا رسول الله ! گفت کتاب الله که در آن اخباری گذشته گان شما و آینده گان شما است و حکم موضوعات شما در آن است در بین شما قرآن کتاب فاصل است، بیهوده و شوخی نیست کسیکه آن را از روی کبر ترک کند ، هلاک میکند الله تعالی او را، و کسی که هدایت را در غیر آن طلب

میکند الله او را گمراه میکند؛ این ریسمان قوی و ذکرالله تعالی است، پر از حکمتهاست، قرآن کریم راه مستقیم است، این آن کتابی است که گمراه نمی شود به آن صاحبان نظر، میلان داده نمی توانند این را صاحبان نظر باطل از راه راست، زبانها به آن مختل نمیشود و سیر نمی شود از قرآن علماء و کهنه نمیشود قرآن کریم به اثر زیاد گذشتن زمانه و عجائب آن ختم نمی شود، این آن کتابی است که جنیات منع نشدند از ایمان آوردن وقتیکه او را شنیدند مگر اینکه آنها گفتند: (انا سمعنا قرآنا عجبا یهدی الی الرشد) بدون شک ما شنیدیم قرآن عجیبی را که رهنمائی میکند بسوی رو شنائی، کسیکه به آن تلفظ کند راست گفت و کسیکه به او عمل کند پاداش داده میشود، کسیکه به او حکم کند عدل کرده و کسیکه به سوی او دعوت داده شونده هدایت کرده میشود به راه مستقیم.

۳- به سبب قرآن کریم الله تعالی عزت میدهد: در یک حدیث شریف آمده است: { أَنْ نَافِعَ بْنِ عَبْدِ الْحَارِثِ لَقِيَ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا بِعُسْفَانَ وَكَانَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَسْتَعْمِلُهُ عَلَى مَكَّةَ فَقَالَ: مَنْ اسْتَعْمَلْتَ عَلَى أَهْلِ الْوَادِي؟ فَقَالَ: ابْنُ أَبِي. قَالَ: وَمَنْ ابْنُ أَبِي؟ قَالَ مَوْلَى مِنْ مَوَالِينَا. قَالَ: فَاسْتَخْلَفْتَ عَلَيْهِمْ مَوْلَى! قَالَ: إِنَّهُ قَارِئُ لِكِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَإِنَّهُ عَالِمٌ بِالْفَرَائِضِ } قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَمَا إِنَّ نَبِيَّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا وَيَضَعُ بِهِ الْآخَرِينَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَابْنُ مَاجَه.

ترجمه:- حضرت نافع بن عبدالحارث با حضرت عمررضی الله عنه در منطقه عسفان روبرو شد، و میخواست که او را در مکه مکرمه امیر مقرر کند و حضرت عمر رضی الله عنه به او گفت: در مکه مکرمه کی را امیر مقرر نمایم؟ حضرت نافع رضی الله عنه به او گفت: که در آنجا ابن ابزی را گذاشته ام. حضرت عمر رضی الله عنه او را گفت: ابن ابزی کی هست؟ حضرت نافع رضی الله عنه برای او گفت: یک غلام از غلامان ما است، حضرت عمررضی الله عنه برای او گفت: آیا در مکه مکرمه غلام را امیر مقرر کرده ای؟ و حضرت نافع برای او گفت: او حافظ قرآن کریم و در علم میراث ماهر است. حضرت عمررضی الله عنه گفت: مگر پیغمبر شما نفرموده. بدون شک الله تعالی بلند میکند به واسطه این کتاب بعضی قوم هارا، پائین (ذلیل) میسازد (که عمل به آن نکنند).

۴- اجر و ثواب تلاوت قرآن کریم: (عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْمَاهِرُ بِالْقُرْآنِ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ وَالَّذِي يَفْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ لَهُ أَجْرَانِ). متفق عليه

ترجمه:- شخص ماهر به قرآن کریم در روز آخرت با ملائک عزتمند یکجا میباید شد و کسیکه قرآن کریم تلاوت میکند و زبان او بند میشود و به او سخت تمام میشود از برای او دو اجر است.

۵- تلاوت قرآن کریم روشنائی است: (عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَوْصِنِي: قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَلَيْكَ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهَا رَأْسُ الْأَمْرِ كُلِّهِ. قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ زِدْنِي. قَالَ: عَلَيْكَ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ، فَإِنَّهُ نُورٌ لَكَ فِي الْأَرْضِ، وَذُخْرٌ لَكَ فِي السَّمَاءِ). رَوَاهُ ابْنُ حِبَّانَ

ترجمه:- از ابودر رضی الله عنه روایت است او میگوید: من به رسول الله صلی الله علیه وسلم گفتم به من وصیت کن: پیغمبر علیه السلام فرمودند: به خود تقوی را لازم کن چرا که تقوای اساس همه امور است گفتم یا رسول الله زیاد کن برایم،

فرمودند: لازم گیر بالای خود تلاوت قرآن را چرا که قرآن از برای تو روشنائی است در زمین و ذخیره است از برای تو در آسمان.

6- قرآن کریم در روز قیامت شفاعت میکند: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : (الصَّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ ، يَقُولُ الصَّيَامُ : رَبِّ إِنِّي مَنَعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفَعْنِي فِيهِ ، وَيَقُولُ الْقُرْآنُ : مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَيُشَفِّعَانِي) . رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالْحَاكِمُ

ترجمه:- از عبدالله عمرو رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: روزه و قرآن کریم بنده را شفاعت میکند، روزه میگوید: ای پروردگار من! من این بنده را در روز از خوراک و شهوت منع کردم، ما را شفاعت کننده بگردان در حق وی و قرآن کریم میگوید: من در شب خواب بنده را منع کردم و من را شفاعت کننده بگردان و هر دو شفاعت کنندگان میشوند.

در یک حدیث شریف آمده است: (يجيءُ القرآنُ يومَ القيامةِ، فيشفعُ لصاحبه، فيكونُ قائداً إلى الجنةِ، أو يشهدُ عليه، فيكونُ سائقاً إلى النارِ) ابن ابی شیبہ

ترجمه:- می آید قرآن کریم در روز قیامت و شفاعت میکند صاحب خود را، هست قرآن کریم که کش میکند صاحب خود را به جنت و یا بر علیه او گواهی میدهد و او را به جهنم می کشاند.

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : (الْقُرْآنُ شَافِعٌ مُشَفَّعٌ ، وَمَا حِلٌّ مُصَدَّقٌ ، مَنْ جَعَلَهُ أَمَامَهُ قَادَهُ إِلَى الْجَنَّةِ ، وَمَنْ جَعَلَهُ خَلْفَ ظَهْرِهِ سَاقَهُ إِلَى النَّارِ) . رَوَاهُ ابْنُ جِبَّانَ

ترجمه:- قرآن کریم شفاعت کننده و شفاعت او قبول کرده شده است، حلال کننده و تصدیق کننده، کسیکه قرآن را پیش روی خود گذاشت یعنی به آن (عمل کرد) سوق میدهد او را به جنت و کسی که قرآن را پشت سر گذاشت او را سوق میدهد به آتش.

7- کسیکه قرآن کریم را حفظ میکند در روز قیامت بر سر پدر و مادر وی تاج نهاده میشود: در حدیث شریف آمده است: (مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ وَعَمِلَ بِمَا فِيهِ أُلْبَسَ وَالِدَاهُ تَاجًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ضَوْءُهُ أَحْسَنُ مِنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ فِي بُيُوتِ الدُّنْيَا) . أبو داود والحاكِمِ
ترجمه: کسیکه قرآن کریم را قرائت و بر احکام آن عمل نماید بر سر پدر و مادر وی تاجی نهاده میشود، که روشنائی آن از روشنائی آفتابیکه در خانه های شما هست بیشتر است.

8- در جنت مرتبه عالی برای حافظ قرآن کریم هست: (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ: اقْرَأْ وَارْتَقِ وَرَتِّلْ كَمَا كُنْتَ تُرْتِّلُ فِي الدُّنْيَا فَإِنَّ مَنَزِلَتَكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرَأُ بِهَا) . التِّرْمِذِيُّ ، وَأَبُو دَاوُدَ

ترجمه: از عبدالله بن عمرو رضی الله عنه روایت میکند که نبی علیه السلام چنین فرموده است: که در روز قیامت برای صاحبان قرآن گفته میشود که قرآن کریم را قرائت کن و به بالا بالا شو، قرآن را تلاوت کن همانگونه که در دنیا تلاوت میکردی یقیناً منزل و جای تو آخرین آیت را تلاوت کردی؛ یعنی به اندازه که آیات قرآن کریم هست به همان اندازه درجه تو عالی است

9- اهل قرآن بندگان خاص الله اند: عن أنسِ بنِ مالكٍ قال: قال رسولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (إنَّ لله أهلينَ مِنَ النَّاسِ. قالوا: ومنَ همُ يا رسولَ اللهِ؟ قال: أهلُ القرآنِ همُ أهلُ اللهِ وخاصَّتُهُ) . رَوَاهُ النَّسَائِيُّ

ترجمه:- انس بن مالک رضي الله عنه ميگويد: که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرموده اند: بدون شک از جمله مردمان دو نوع بندگانى اند.

اصحاب کرام پرسیدند که کدام مردم اند ای رسول خدا! پیغمبر عليه السلام فرمودند: که اهل قرآن بندگان خاص الله اند .

۱۰- کسیکه قرآن تلاوت میکند و به او عمل میکند به ارذل العمر نمى رسد:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ لَمْ يُرَدْ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا { وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّوَجَلَّ: ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا } قَالَ: إِلَّا الَّذِينَ قَرَأُوا الْقُرْآنَ.. رَوَاهُ الْحَاكِمُ

ترجمه:- از عبدالله بن عباس رضي الله عنهما روایت است، فرمودند: کسیکه قرآن را تلاوت کند به (ارذل العمر) نمى گردد که نداند چیزی را بعد از دانائی او و این قول الله تعالى است: (ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا) گفت: مگر کسانی که قرآن خواندند.

۱۱- در وقت تلاوت قرآن کریم ملائک رحمت پائین میشوند. در یک حدیث شریف آمده است: (عَنْ أُسَيْدِ بْنِ حُضَيْرٍ قَالَ بَيْنَمَا هُوَ يَقْرَأُ مِنَ اللَّيْلِ سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَقَرَسَهُ مَرْبُوطَةً عِنْدَهُ إِذْ جَالَتْ الْفَرَسُ فَسَكَتَ فَسَكَتَتْ فَجَالَتْ الْفَرَسُ فَسَكَتَتْ فَجَالَتْ الْفَرَسُ فَسَكَتَتْ وَسَكَتَتْ الْفَرَسُ ثُمَّ قَرَأَ فَجَالَتْ الْفَرَسُ فَانصَرَفَ وَكَانَ ابْنُهُ يَحْيَى قَرِيبًا مِنْهَا فَأَشْفَقَ أَنْ تُصِيبَهُ فَلَمَّا اجْتَرَهُ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ حَتَّى مَا يَرَاهَا فَلَمَّا أَصْبَحَ حَدَّثَ النَّبِيَّ ؟ فَقَالَ اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ قَالَ فَأَشْفَقْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَنْ تَطَأَ يَحْيَى وَكَانَ مِنْهَا قَرِيبًا فَرَفَعْتُ رَأْسِي وَانصَرَفْتُ إِلَيْهِ فَرَفَعْتُ رَأْسِي إِلَى السَّمَاءِ فَإِذَا مِنْهُ الظَّلَّةُ فِيهَا أَمْثَالُ الْمَصَابِيحِ فَخَرَجْتُ حَتَّى لَا أَرَاهَا قَالَ وَتَدْرِي مَا ذَاكَ قَالَ لَا قَالَ تِلْكَ الْمَلَائِكَةُ دَنَتْ لِمَوْتِكَ وَلَوْ قَرَأْتَ لِأَصْبَحْتَ يَنْظُرُ النَّاسُ إِلَيْهَا لَا تَتَوَارَى مِنْهُمْ) صحيح البخاري.

ترجمه:- اسید بن حضیر رضي الله عنه فرمودند: در اثنايکه او در شب سوره بقره را تلاوت میکرد در حالیکه اسپ او بسته به نزد او بود، ناگهان اسپ او به لرزه شد و او از تلاوت خاموش شد و اسپ هم آرام شد و وقتیکه باز قرائت را شروع کرد اسپ دوباره بیقرار و به لرزه شد باز خاموش شد اسپ هم آرام شد، باز قرائت را شروع کرد اسپ باز به لرزه شد، برگشت دید که بچه او یحیی نزدیک اسپ قرار دارد تر سید که اسپ به او کدام ضرر نرساند، وقتیکه بچه خود را کش کرد و سر خود را بلند کرد به طرف آسمان تا اینکه چیزی را ندید، وقتیکه صبح شد جریان را به رسول الله صلى الله عليه وسلم بیان کرد؛ پیامبر صلى الله عليه وسلم فرمودند: بخوان ای ابن حضیر بخوان ای ابن حضیر او گفت: من ترسیدم یا رسول الله از اینکه پا مال کند یحیی را در حالیکه او نزدیک به اسپ بود سرخود را بلند کردم و به سوی او برگشتم باز سر خود را سوی آسمان بلند کردم، ناگهان دیدم که در آن مانند سایه ای ابر در آن مانند چراغها چیزهای در آن است من باز به سوی خانه حرکت کردم تا اینکه چیزی را نبینم، پیامبر عليه السلام فرمودند: آیا تو میدانی که آنها چه بودند؟ من گفتم که خیر! پیغمبر عليه السلام فرمودند: اینها ملائک بودند که نزدیک آمده بودند برای قرائت تو، اگر قرائت را ادامه میدادی تا اینکه صبح میشد مردم آنها را میدیدند و از مردم پنهان نمى شدند.

در یک حدیث دیگری آمده است (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ -صلى الله عليه وسلم- قَالَ: (مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ تَعَالَى يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَعَشِيَّتُهُمُ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتُهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ). سنن أبى داود

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: جمع نمی شود هیچ قومی در مسجدی از مساجد الله که تلاوت قرآن را میکنند ودر بین خود آنرا درس میدهند مگر اینکه نازل میشود بالای ایشان آرامش واطمینان و می پوشانند ایشان را رحمت الهی احاطه میکند آنها را ملائک، یاد میکنند ایشان را الله به نزد کسانی که نزد او هست، یعنی در ملاء الاعلاء نزد فرشتگان.

۱۲- قرآن کریم در سینه ای که باشد آتش جهنم او را نمی رسد:

در یک حدیث شریف آمده است: (لَوْ أَنَّ الْقُرْآنَ جُعِلَ فِي إِهَابٍ ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ مَا اخْتَرَقَ). مسند أحمد

ترجمه:- اگر قرآن کریم در یک پوستی گذاشته شود و او را در آتش انداخته شود، او را نمی سوزاند.

محدثین در معنای این حدیث میگویند: که مراد از این حدیث سینه مسلمان است، در سینه که قرآن کریم باشد آتش دوزخ او را نمی سوزاند.

۱۳- تاثیر قرآن بالای جنیات:

علاوه بر انسانها قرآن کریم بالای جنیات تاثیر کرد و جنیات از تاثیر قرآن کریم اعتراف کردند و عظمت قرآن کریم را بیان کرده و اینطور گفته اند: (إنا سمعنا قرآناً عجباً، يهدي إلى الرشاد فأما به ولن نشرك بربنا أحدا) الجن: (۱ - ۲) ترجمه:- گفتند ما قرآن شگفت انگیزی را شنیدیم؛ قرآنیکه به سوی راه راست رهنمائی میکند پس به آن ایمان آوردیم و به پروردگار مان هیچ کسی را شریک نمی گردانیم.

۱۴- تاثیر قرآن کریم بر قلب ها؛ حضرت فضیل بن عیاض رحمه الله که تا بعی جلیل القدر است ، در باره او آمده است که او قبلاً رهزنی میکرد و او با یک زن عاشق بود شبی به بخاطر زن به دیواری بلند شد تا گوش فرا داد که یک نفر این آیت قرآن را تلاوت میکند: (ألم يأن للذين آمنوا أن تخشع قلوبهم لذكر الله) وقتیکه این آیت را میشنید بلی ! این همان وقتی است که از قصد خود گشت در شب به یک خرابه رسید، میبیند که در آن خرابه مسافری هست، بعضی گفتند: برو که برویم ، دیگران گفتند : اینجا آرام میکنیم تا اینکه صبح شود چرا که در راه فضیل ما را رهزنی و یا لچ نکند، او میگوید فکر کردم وگفتم من در طول شب پشت گناه میگردم و این مسلمانان هم از من میترسم، الله تعالی مرا بخاطری اینجا آورده که از گناهان بد خود بگردم. ای الله! من از گناهان خود توبه کردم و توبه من این است که در جوار اقامت کنم .

احترام به قرآن کریم:

قرآن کریم کلام الله است؛ کسیکه قرآن کریم را قدر دانی میکند در حقیقت قدر دانی الله را میکند، کسیکه قرآن کریم را قدر دانی و احترام نمی کند الله تعالی را احترام و قدر دانی نمی کند. علما در مورد قدر دانی و آداب قرآن کریم کتابهای مستقل مستقل نوشته کرده اند بنا بر ما لازم است که از کلام الله تعالی قدر دانی و احترام نمائیم اصحاب کرام قرآن کریم را زیاد قدر دانی میکردند و بعد از اصحاب تابعین و تبع تابعین نیز از قرآن کریم زیاد احترام و قدر دانی میکردند.

در باره امام ابوالعالیه رحمه الله آمده است وقتیکه اراده تلاوت قرآن را میکرد، دستار بسته میکرد و چادر خود را به جان خود میبپاچاند روبه قبله می نشست. امام نووی رحمه الله علیه نوشته کرده که علما به تعظیم قرآن کریم اجماع کرده اند. [التبیین فی آداب حملة القرآن]

در فتاوی هندیه آمده: کسیکه اراده تلاوت کردن قرآن کریم را نماید، لازم است که به بهترین حالت تلاوت نماید، بهترین لباس خود را بپوشد، دستار خود را به سر کند و رو به قبله بنشیند زیرا که تعظیم قرآن کریم و کتاب های فقه واجب است.

آن اموراتیکه به واسطه آن احترام و قدردانی قرآن کریم میشود قرار ذیل است:

۱- گوش فرادادن به تلاوت قرآن کریم؛ طوریکه الله تعالی میفرماید: (وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ) الاعراف: (۲۰۴) ترجمه: وقتیکه قرآن کریم تلاوت میشود گوش فرا داده و خاموش باشید تا اینکه بالای شما رحم کرده شود.

۲- وقتیکه اراده تلاوت قرآن را داشته باشید با شیم باید وضو نموده و مسواک استعمال نماید، چنانچه الله تعالی فرموده است: (لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ) الواقعة: (۷۹) ترجمه: مسح نمی کند قرآن را مگر مردمان پاک. ۳- در جای پاک و به عاجزی رو به قبله نشستن. ۴- توجه نمودن به پاکي لباس. ۵- قرآن کریم را در جای بلند گذاشتن. ۶- قبل از تلاوت اعوذ بالله و بسم الله خواندن.

۷- آرام آرام، تدبیر، تفکر و به تجوید تلاوت کردن. ۸- قرآن کریم را به عاجزی و حضور قلب و شوق تلاوت کردن. ۹- عظمت الله تعالی و تعظیم قرآن را لحاظ کردن. ۱۰- وقتیکه به آیت عذاب میرسید دعای مغفرت نمودن و از عذاب پناه خواستن و هنگام به آیه رحمت میرسید دعای رحمت خواستن. ۱۱- در وقت تلاوت اگر به او گریه نمی آید تمثیل گریه را کند. ۱۲- تلاوت کردن از روی مصحف مناسب است زیرا که چشم و سائر اندام انسان در این عبادت شریک شود و به اثر آن حضور قلب پیدا میشود. ۱۳- مطابق توان خویش به خوش آوازی تلاوت کند، مگر به طریقه آهنگ یا غزل خواندن قرآن کریم بی ادبی هست و از آن خود داری کند. ۱۴- به اثر تلاوت آیات سجده، سجده کردن واجب است. ۱۵. وقتیکه به ختم قرآن کریم نزدیک میشود مناسب است که اهل و عیال خود را بخاطر اینکه آنها هم در دعای ختم قرآن کریم شریک شوند چرا که در این وقت دعا قبول میشود. ۱۶- قرآن را بدون وضو و غلاف گرفتن مناسب نیست. ۱۷- در جاهای گنده تلاوت قرآن کریم مناسب نیست. ۱۸- در جریان تلاوت صحبت های دنیوی مناسب نیست اگر ضرورت پیش آمد باید آیت را پوره کند و قرآن کریم را ببند باز صحبت کند؛ وقتیکه دوباره شروع میکند اعوذ بالله و بسم الله گفتن مناسب است. ۱۹- در جای که مردم به کاری مشغول اند و آنجا سر و صدا است آنجا تلاوت مناسب نیست، اگر جای دیگر نبود باز آهسته تلاوت کردن مناسب است، اگر همه مردم خاموش بود و به شنیدن قرآن علاقه مند بودند و به صدای بلند تلاوت کردن تکلیف به کسی نباشد باز به آواز بلند تلاوت کردن حرج نیست. ۲۰- در حالت تکیه زده و یا در حالت خوابیده تلاوت اگر چه جائز است ولی مناسب نیست؛ لیکن بهتر است که در حالت نشسته تلاوت شود.

۲۱- به سرعت تلاوت کردن مناسب نیست، چرا که در این نوع تلاوت بجز ختم دیگر فائده ای به او نمی رسد. ۲۲- قرآن را دور نگهداشتن از کسانی که از آنها خطر بی حرمتی قرآن میرود: مانند: کافر، طفل و دیوانه؛ فقها از این جهت نوشته اند قرآن را در سنگر جنگ بردن مناسب نیست چرا که خطر وجود دارد که کفار بی حرمتی قرآن را کنند. ۲۳- به قرآن تکیه زدن و زیر

سر نهادن ، بی حرمتی قرآن است در یک روایت آمده است: (لَا تَتَوَسَّدُوا الْقُرْآنَ) [مصنف عبدالرزاق]. ۲۴- قرآن را در زمین نهادن کارمخالف تعظیم قرآن است. ۲۵- اگر اوراق قرآن آنقدر ضعیف شود که خوانده نشود باید در جای پاک دفن کرده شود . ۲۶- قرآن را در آنجاهای نوشتن مناسب نیست که خطر اهانت آن باشد، مثلاً مانند: دیوار ، روی زمین وامثال آن. [نوادرا لأصول للحکیم]

بی احترامی قرآن کریم کفر است :

چونکه قرآن کریم از جمله شعائر دین مبارک اسلام است، در مقابل آن بی احترامی و اهانت کردن کفر است.

امام نووی رحمه الله میگوید: تمام امت بر این اجماع دارند که تعظیم قرآن کریم و حفاظت آن واجب است به طور مطلق.

و همه امت بر این اجماع دارند که کسی از یک حرف قرآن کریم منکرشود و یا حرفی را در مصحف قرآن کریم زیاد کند که هیچ کس او را نخواند و او بر آن پوره عالم باشد این شخص کافر است، تمام امت بر این اجماع دارند که کسی در مقابل قرآن کریم اهانت و سبکی نماید و یا چیزی از قرآن کریم را اهانت کند و یا قرآن کریم را در گندگی و قاذورات بیندازد و یا کدام حکم قرآن را تکذیب و یا نفی نماید که قرآن کریم ثابت کرده باشد یا در چیزی از قرآن کریم شک بکند در حالیکه بر آن علم داشته باشد آن شخص کافر است. [المجموع شرح المذهب]

